

Hoàng Dungdc

ANH CHÀNG BUÔN THAN

Có lần Dung đi buôn than với anh Niệm và chị Nga. Anh Niệm là hàng xóm của Dung, mấy người bạn thường gọi anh là Souvenir vì cái tên Hữu Niệm đẹp đẽ của anh. Anh cao lớn đẹp trai, mặt hơi dài, mắt to, lông mi rậm và dài y như mắt con nai, miệng anh hơi rộng, răng trắng to bản đều tăm tắp, anh thường cười rất to, tánh tình thật thà vô tư. Anh có giọng nói và hát rất trầm ấm, truyền cảm; chỉ mới 22 tuổi chưa có vợ. Trước kia anh đi lính, mới trở về sau ngày 30 tháng 4, 1975. Anh là hạ sĩ quan nên không phải đi "học tập cải tạo" dài ngày.

Anh Niệm có đôi bàn tay to lớn thật đẹp, anh thường ôm cây đàn guitar đàn và hát cho Dung nghe, nhưng không trực tiếp mà là gián tiếp, vì anh cứ ngồi ở trước sân nhà anh hát vọng sang nhà Dung "Cô láng giềng ơi, cô có còn nhớ đến tôi..." Còn những buổi tập văn nghệ cho Phòng Thông Tin, thì khi nào anh không thấy mấy người cán bộ lai vãng anh sẽ nhìn Dung trêu ghẹo và hát toáng lên rằng: "Em nữ lạnh lùng đến thế sao, tìm anh tan nát tự hôm nào..." và thỉnh thoảng anh cũng đàn cho Dung hát bài *Yêu Em* của Lê Hựu Hà.

Mỗi lần Dung hát tới câu "...em ơi anh muốn nói rằng, sao em còn mãi hững hờ khi anh trọn lòng yêu em thiết... tha", hai chữ **thiết tha** này Dung hát làm sao đó mà khiến chị Sáu, người vú nuôi của Phượng, rung động đến độ mỗi lần vừa thấy Dung bước lên thêm nhà của Phượng là chị mừng quýnh la lên rằng "Khiết Kha Dung tới, Khiết Kha Dung tới." Vì chị không pháp âm được hai chữ thiết tha. (Một phần tư thế kỷ sau, sau 25 năm nghìn trùng xa cách, Dung trở về gặp lại chị, chị vẫn cứ la lên rằng "Khiết Kha Dung tới, Khiết Kha Dung tới" như thể là chúng tôi chưa hề xa cách nhau bao giờ.)

Anh Niệm có hoa tay nên vẽ rất đẹp. Sinh nhật của Dung anh đích thân vẽ một tấm thiệp thật đặc biệt tặng Dung, ghi

trong đó mấy câu rất tình tứ, kèm theo món quà là “hai” bản in bài hát *Thung Lũng Hồng* của Phạm Mạnh Cương. Không biết tại sao lại có tới hai bản, chắc người bán đưa nhầm, mà anh cũng chẳng biết, cứ thế mà mang tặng cho Dung, nên Dung có tới hai bản. (Chuyện chút xíu vậy mà cũng nhớ như in.)

Anh Niệm là trưởng nam nên được bố mẹ anh rất cưng chiều, có gì ngon mẹ anh đều để dành phần cho anh, anh len lén mang qua cho Dung. Khi thì quả na đầu mùa chín cây hột nhỏ nhiều thịt thật ngọt, khi thì quả xoài chín cây thơm ngát, khi thì tô cháo lòng thật nhiều nhân, nào là dổi có nhiều xả chiên vàng ngậy, tim gan phôi phèo, huyết, dầu cháo quẩy một tô thật to... Dung thấy ngại quá, cứ mãi từ chối mà anh thì cứ tình bơ mang qua.

Mẹ anh ấy biết được giận lắm, bà bảo anh không được cho Dung phần bà để dành cho anh, nếu anh muốn thì bà sẽ cho Dung riêng, nhưng anh không nghe lời cứ mang qua thường xuyên, làm bà ấy rất bức mình. Bà Táng, mẹ của anh, tính tình rất nóng nảy.

Một hôm bà ta đứng trước nhà chỗ anh Niệm thường hay ngồi đàn, nói vọng sang cố tình cho Dung nghe: “Ông Trời ơi! Xuông đây mà coi nè. Nó thương con người ta còn hơn thương mẹ của nó. Có món ngon vật lạ gì tôi đều nhin ăn nhin thềm để dành cho nó, nó lại đem dâng hết cho người ta nè trời. Thật là con nhà bất hiếu mà!”

Chị em nhà Dung nghe bà tả thán như vậy, núp sau cánh cửa ngó qua nhà cười rúc rích với nhau. Có lần ba Dung đang đứng tưới cây trong sân, ở bên nhà bà nói vọng sang, cố tình cho ba Dung nghe: “Trưởng nam của tôi muốn cưới vợ không biết người ta có chịu gả không đây?” Ba của Dung là người vốn có máu khô hài liền nói với bà: “Ai có con gái mà dám gả cho bà, để về làm mọi cho cả nhà bà chắc!”

Bà đã nghe ba của Dung nói vậy mà vẫn cứ nhờ thím Chín mẹ của Phụng nhắn nhe rằng nếu Dung chịu lấy trưởng nam của bà, thì bà sẽ cho mười cây vàng làm vốn và sẽ “dắt đàn đi buôn”. Trong khi câu tâm niệm của bà là “Cho Mượn Vàng Chứ Không Dắt Đàn Đi Buôn”. Chưa biết có duyên làm dâu của bà không nhưng đã được bà cho phép con gái của bà dắt Dung đi buôn. Dung sẽ kể câu chuyện *Dung Đi Buôn Lậu* khi

có dịp nhé.

Anh Niệm là người tính tình rất vô tư và luôn sẵn lòng giúp đỡ mọi người nhất là Dung. Hôm ông nội của Dung bệnh nặng nằm nhà thương, Dung suốt ngày bên cạnh chăm sóc cho ông nội. Một hôm, có ông chú vào thay thế để Dung về nhà nghỉ ngơi, tiện thể Dung ghé thăm nhóm văn nghệ đang tu họp ở nhà của Phượng. Nhóm văn nghệ bắt đầu dĩ này là do Bộ Thông Tin của Huyện chủ trương, họ gom tất cả những người trẻ tuổi trong phường, trong xóm hội tụ lại để tập dợt và tổ chức các buổi văn nghệ dùng vào việc vận động và tuyên truyền cho chế độ mới. Nếu không tham gia thì sẽ bị qui vào tội chống đối cách mạng, v.v.

Trông thấy Dung phờ phạc bước vào nhà, Phượng tinh nghịch nói với mọi người: “Nhỏ Dung chăm sóc ông nội của nó, làm sao tránh được cái cảnh tắm rửa thay đồ cho ông nội. Nó chưa thấy cái trẻ mà đã thấy cái già, vậy là khỏi lấy chồng rồi con ơi.” Mọi người nghe Phượng nói thế thì cười âm lên. Chị Thúy Nga là hàng xóm của Dung cũng là chị cả của nhóm Văn Nghệ này, chị nghe Phượng nói thế liền lên tiếng: “Phượng nó nói đúng rồi đó, trong nhóm có đứa con trai nào vào phụ Dung chăm sóc cho ông nội đi, chứ không thì nhỏ Dung hết đám lấy chồng hì...hì..”

Thế là anh Niệm tình nguyện vào nhà thương phụ Dung chăm sóc cho ông nội, kể cả khi ông nội mất anh cũng cứ miệt mài cả tuần trong chùa Vĩnh Nghiêm lo cho đám tang của ông nội còn hơn cả con cháu của cụ. Anh Niệm là thế đấy. Như đã nhắc bên trên, trước kia anh Niệm là quân nhân, quanh năm thường vắng nhà; anh xông pha nơi chiến trường những nơi dầu sôi lửa bỏng. Sau khi “tan hàng” anh trở về nhà với thân xác còn nguyên vẹn, ba má anh đã mừng vui đến phát khóc. Những ngày tháng sau này lúc rảnh rỗi anh thường theo người ta đi buôn đi bán gì đó, lần này không hiểu sao anh lại rủ chị Nga đi buôn... than. Chị Nga bèn rủ Dung cùng đi.

Sáng sớm hôm đó trời còn mờ tối, chị Nga và anh Niệm đã tới trước cửa nhà đón Dung cùng đi ra ga xe lửa. Dung hỏi: “Mình đi đâu đây hả anh Niệm?” Anh cười cười rồi nói: “Dung đâu cần biết đi đâu mà làm gì, cứ việc đi theo anh, anh nói sao thì cứ làm như vậy là được rồi.” Theo thói quen, Dung

thường không hỏi tới nếu người kia không muốn nói vì quen thói khi ở nhà Dung thường nghe theo lệnh của má chứ không hỏi lại bao giờ. Thế là Dung cứ im lặng đi theo anh Niệm và chị Nga. Ra tới ga xe lửa, trời còn sớm nên ba người vào một cái quán xiêu vẹo nằm bên cạnh ga xe lửa ăn bún riêu để dần bụng. Chị Nga còn cẩn thận mua thêm mấy gói xôi để phòng khi đói bụng.

Tới giờ được phép lên xe lửa, có một số người chen chúc trèo lên mấy cái toa trống tuốt đằng sau đuôi, không có băng ghế gì hết, anh Niệm kéo chị Nga và Dung cùng trèo lên mấy cái toa trống trơn đó. Không để cho chị Nga hay Dung kịp hỏi anh Niệm đã giải thích: “Mình đi hạng cá kèo, không có ghế nên rất rẻ có khi không mất tiền nữa vì ông soát vé ngại ra tuốt đằng sau này, như vậy mới gọi là đi buôn chứ, chị Nga và Dung đồng ý không?” Nói xong anh cười khà khà vô cùng đắc ý. Suốt cuộc hành trình anh Niệm thường nói chuyện với chị Nga, Dung lặng lẽ đi theo bên cạnh. Xe lửa chạy xình xịch, lắc lư lắc lư Dung ngồi bó gối dưới sàn, dựa lưng vào vách nhìn ra ngoài bầu trời trong xanh của một buổi sáng tinh sương, hàng cây bên đường lướt qua theo nhịp của xe lửa càng lúc càng nhanh. Dung bỗng cảm thấy hoàn cảnh của mình lúc này sao giống Romy Schneider trong phim *Le Train* quá, nàng ta cũng ngồi trên sàn, xe lửa cũng chạy xình xịch lắc lư, lắc lư trong một bối cảnh chiến tranh loạn lạc. Tóc nàng cũng bới lên đằng sau gáy giống Dung nên Dung rất thích nhân vật này. Romy Schneider là tài tử người Đức đóng rất nhiều phim, nhưng không ngờ lại chết sớm ở tuổi bốn mươi ba.

Xe lửa chạy lâu lắm mới tới một quận lỵ nào đó lạ hoắc Dung không nhớ rõ tên. Tới nơi xe lửa bắt đầu chạy chậm lại, chưa kịp ngừng hẳn anh Niệm đã hỏi chị Nga và Dung cùng nhảy xuống; mọi người xuống tới đất rồi xe lửa vẫn còn chạy thêm một khoảng nữa mới ngừng hẳn lại, thật là nguy hiểm. Chị Nga liền trách anh Niệm: “Sao em ầu vậy hả Hữu Niệm? Sao không đợi xe ngừng hẳn rồi hãy xuống. Em là nhà binh thì không sao, còn chị với Ngọc Dung là đàn bà con gái nhảy đại xuống lợi giò thì làm sao! Anh Niệm lại cười to và nói rằng: “Thì em sẽ công chị và Dung chứ sao. Thôi lần sau em sẽ cẩn thận hơn. Nhưng thật ra chị và Dung phải làm như vậy cho

quen, vì một chút nữa đây mình còn phải nhảy xe lửa để đi về nữa mà.” Chị Nga hốt hoảng: “Úi chời thiệt vậy sao? Không nhảy được không?” Anh Niệm bồng nghiêm giọng: “Không được, phải nhảy thôi.” Nói xong anh lại cười thật to một cách sáng khoái như vừa đạt được một điều gì thú vị lắm vậy.

Thế là cả ba bắt đầu cuộc hành trình đi buôn than. Vào buổi giao thời đó chính quyền mới chưa thể kiểm soát chặt chẽ mọi chuyện, nên dân tứ xứ cứ thế mà tự do đến chiếm đất lập lò “hầm than” vì nơi đây có rừng cây tiện lấy cây để hầm thành than, cho nên ngõ ngách nào cũng có lò hầm than. Đường xá ở đây là đường đất, xe chạy bụi tung mù mịt. Anh Niệm hỏi thăm người này người nọ mãi, cuối cùng cả bọn cũng mò tới được một lò hầm than mới hầm xong đợi nguội để xuất lò. Bụi than bay đặc quánh cả một vùng, mùi khét lẹt của than xông vào mũi cùng với sức nóng hầm hập khiến cả bọn choáng váng. Anh Niệm không cho chị Nga và Dung luẩn quẩn ở đó lâu vì hơi nóng vẫn còn dữ dội quá. Anh bảo: “Chị Nga và Dung ra ngoài kia kiếm cái quán nào ngồi uống nước cho đỡ nắng đi, em mua xong mang ra cho.”

Dung và chị Nga ngồi trong cái quán lá ọp ẹp, buổi trưa trời nắng gắt hắt vào quán, nóng ỏi là nóng khiến hai chị em thờ không ra hơi, mệt ỏi là mệt. Lôi mấy gói xôi chị Nga mua ban sáng ra ăn, uống hết cả nước của cái quán rồi mà vẫn không thấy anh Niệm trở ra. Chị Nga nóng ruột đi tới đi lui hết trông tới ngóng, tay cầm cái nón lá quạt xành xạch. Dung thì rất kiên nhẫn cứ ngồi yên một chỗ mà chờ.

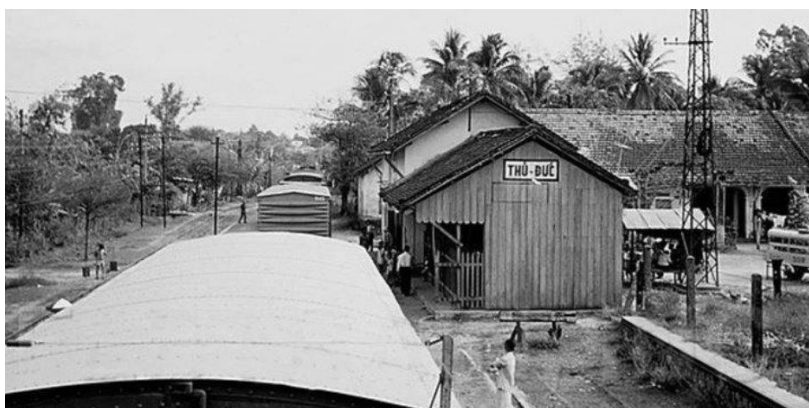
Cuối cùng thì anh cũng ra tới, vai vác một bao than thật lớn, có một người cùng phụ anh vác thêm một bao nữa. Mặt mày anh lem luốc mồ hôi mồ kê nhễ nhại ướt đẫm cả thân mình, nhưng trông anh rất hiền ngang, khỏe mạnh. Anh bỏ bao than xuống đất cười hề hề rồi cảm ơn anh chàng khiêng than ra dùm anh. Chị Nga xót xa kêu lên: “Làm gì là lâu giữ vậy cưng?” Anh vừa cười vừa nói: “Dạ phải đợi cho than nguội rồi họ mới dỡ ra bỏ vô bao bán cho mình được đó chị. Em chỉ mua hai bao thôi, vì nghĩ làm sao chị với Dung khiêng được. Bây giờ ngồi nghỉ một chút kiếm cái gì ăn, xong em sẽ kiếm cái đòn gánh, gánh ra ga xe lửa, nhảy xe lửa mang về bán lấy lời rồi chia ba nha.” Nói xong anh lại cười khà.. khà... vang cả

trời đất. Anh có giọng cười vô cùng sáng khoái. Chị Nga đẩy lên: “Trời ơi, chị với Ngọc Dung có làm gì đâu mà đòi chia ba, thôi chị đi theo cho biết thôi. Anh Niệm vui vẻ nói: “Miễn là chị và Dung chịu đi với em là em vui rồi, cho chị và Dung hết em càng vui.” Anh ghé tai chị Nga nói nhỏ: “Thật ra là em cốt đưa Dung đi chơi với em đó mà, chị quên là em xúi chị rủ Dung cùng đi hay sao.” Chị Nga vừa đập mạnh lên vai anh Niệm, vừa đưa gói xôi phần của anh rồi nói: “Đồ quý, đi chơi gì mà nguy hiểm đến cả tính mạng của mọi người như vậy chứ. Thôi em ăn đi rồi còn về.”

Tới đó đã hết nguy hiểm đâu, chúng ta cứ đợi anh chàng Niệm nghỉ ngơi ăn uống xong rồi xem anh ta định làm gì tiếp nhé! Anh Niệm nhìn thấy Dung mặt mày dính than lem luốc vì lúc nãy giúp anh đỡ bao than xuống, anh dùng bàn tay to lớn của anh chùi vết than trên má của Dung rồi nói: “Con gái gì mà **bày hầy** quá vậy không biết! Vừa nghe hai chữ “bày hầy” từ miệng anh Niệm phát ra, không hiểu sao Dung cảm thấy hết sức tức giận, mặt mày bí xị rồi ngồi im lặng không nói không rằng. Anh Niệm thì rất vô tư không hay biết là đã làm cho Dung mích lòng vì cái cách nói của anh. Nghĩ cho cùng thì đó chỉ là một cách nói, những câu chữ có tính cách địa phương tùy vùng miền mà người ta thường sử dụng. Anh là người Huế, không biết là do người Huế thì thường sử dụng hai chữ “bày hầy” ấy không? Cũng như người miền Bắc hay dùng hai chữ “vớ vẩn”, hay người miền Nam thì hay nói “bày đặt”; họ dùng hai chữ đó ở vào bất cứ hoàn cảnh nào như là tiếng đệm, chứ không phải có ý chê bai.

Có một lần Dung đang kể một câu chuyện gì đó chưa xong thì một ông là người miền Bắc kêu lên “Vớ vẩn!” thế là Dung lập tức ngừng ngay không nói nữa, thấy Dung ngừng nói ông hỏi: “Sao cô đang nói lại ngừng?” Dung nhăn mặt nói: “Thì ông bảo là vớ vẩn thì tôi còn nói làm gì nữa!” Ông ta ngẩn ra không hiểu tại sao Dung lại nói như vậy. Chắc ông ta cũng không hiểu là đã vô tình làm người kể chuyện mất cả hứng. Giống như trong phim *Số Đỏ*, tiểu thuyết của nhà văn Vũ Trọng Phụng được biến thể thành phim, trong đó có một câu vô cùng lý thú mà ngày nay thiên hạ thường hay sử dụng một cách khôi hài, đó là câu “Khổ lắm, biết rồi, nói mãi.” Trong

phim có một ông cụ suốt ngày ngồi ở nhà, bà cụ đi đâu về có chuyện gì cũng kể cho ông cụ nghe, ông ngồi chăm chú nghe thỉnh thoảng lại chêm vào một câu “Khô lắm, biết rồi, nói mãi... Rồi sao nữa?” Cụ bà nghe cụ ông càu nhàu bèn ngừng lại đợi ông dứt câu bằng ba chữ “rồi sao nữa” xong bà lại hào hứng kể tiếp. Ông lại chăm chú nghe, đợi có cơ hội lại sẽ chêm vào câu nói bất hủ đó. Và lại từ nhỏ tới lớn ngoài má Dung thỉnh thoảng rầy la một vài câu rất nhẹ nhàng thì không có ai nói động gì tới Dung bao giờ, và kỳ này Dung giận anh Niệm hai chữ “bầy hầy” mà anh đâu có biết. Sau khi nghỉ ngơi, anh Niệm tìm mua được mấy sợi dây dừa và một cái đòn gánh. Anh buộc mấy sợi giây vào hai bao than rồi xỏ cái đòn gánh vào nhấc lên vai gánh đi phom phom về phía ga xe lửa.

Chị Thúy Nga và Dung chạy theo muốn hụt hơi, chị Nga lo lắng nói với theo: “Được không đó Hữu Niệm?” Anh Niệm ngoái lại cười to và nói: “Trời ơi, em là nhà binh mà chị Nga. Mấy cái này mà ăn thua gì, hồi đó em đi lính vác đạn, vác súng cối lội bùn đi hành quân hà rầm có sao đâu.” Ba chị em đi tới ga xe lửa, thì xe lửa rục rịch có vẻ sắp chuyển bánh, anh Niệm phóng người tới cái toa gần cuối, hạng cá kèo trông hoác, anh bỏ hai bao than xuống đất thì chị Nga và Dung cũng vừa chạy trờ tới bên cạnh anh; anh quay qua nhấc chị Nga đưa lên khoang cửa trông hoác của toa xe lửa rồi quay lại nhấc luôn Dung đẩy tuốt vào phía bên trong. Xe lửa đã bắt đầu chuyển bánh anh vội lần lượt nhấc hai bao than quăng nhẹ lên toa tàu và đu mình cùng với cái đòn gánh lên theo, xe bắt đầu

chạy nhanh hơn, thật là nguy hiểm. Trong khi xe lửa đã bắt đầu tăng tốc độ chạy nhanh lên thì bất ngờ có một người đàn ông đứng phắt dậy đẩy mạnh bao than của anh Niệm còn nằm mấp mé ở cái cửa lên xuống; bao than rơi nhanh ra ngoài phía bên bờ ruộng, ông ta cũng lao nhanh theo bao than để cùng rơi xuống ruộng. Anh Niệm đứng phắt dậy một cách giận dữ, nhưng chị Nga đã kịp giữ anh lại, xe lửa cũng đang lao rất nhanh về phía trước, không làm gì được nữa rồi. Không biết ông ta phóng theo bao than như thế có làm sao không? Thật là thời buổi nhiễu nhương, thật đáng tội nghiệp cho kiếp con người trở thành “bần cùng sinh đạo tặc”. Cũng may là còn lại một bao than và trên đường về cũng không bị công an làm khó dễ gì nữa, vì cả ba người mà chỉ có một bao than ba chục ký vừa đúng tiêu chuẩn cho người tiêu dùng. Vác được bao than về tới nhà mừng hết lớn, thật là một chuyến du hành mất hết cả hồn lẫn vía. Anh Niệm đem bao than chia ra cho cả ba nhà để chứng minh rằng ba đứa có đi buôn than thật. Không thì sẽ bị mắng oan là “Ba cái đứa đó trốn đi chơi chứ tội nó thì buôn bán cái nổi gì!”

Thật hú hồn! Sao giống truyện cổ tích *Anh Chàng Buôn Than* quá.

Hoàng Dungdc